

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistema ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 516/2014“

[COM(2016) 468 final – 2016/0225 COD]

(2017/C 125/05)

Pranešėjas **Christian MOOS**

Konsultavimasis	Europos Sąjungos Taryba, 2016 9 7 Europos Parlamentas, 2016 9 12
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius
Priimta skyriuje	2017 1 10
Priimta plenarinėje sesijoje	2017 1 25
Plenarinė sesija Nr.	522
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	177/8/9

1. Išvados ir rekomendacijos

EESRK

1.1. pritaria tam, kad atsižvelgiant į Europos vertybes būtų sukurta tikra bendra prieglobsčio politika. EESRK palankiai vertina tai, kad bus sukurta Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistema;

1.2. ragina Sąjungą priimti didesnę atsakomybę už asmenis, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, dėti didesnes negu iki šiol pastangas juos priimti ir stiprinti solidarumą su trečiosiomis šalimis bei ES valstybėmis narėmis, pavyzdžiui, Graikija, pabėgėlių klausimais;

1.3. pakartoja savo raginimą valstybėse narėse sukurti patikimas integracijos sistemas;

1.4. mano, kad bendrais perkėlimo į ES kriterijais turi būti daugiausia orientuojamasi į žmonių apsaugos poreikį, o ne tik į veiksmingą bendradarbiavimą su trečiąja šalimi prieglobsčio klausimais. Jie taip pat turėtų būti nediskriminacinio pobūdžio;

1.5. mano, kad „pirmosios prieglobsčio šalies“ ir „saugios trečiosios šalies“ koncepcijos yra kvestionuojamas dalykas, nes šiuo metu padėtis atitinkamose trečiojoje šalyje ir regionuose yra nesaugi ir nestabili. EESRK mano, kad ES ir Turkijos pareiškimas yra labai svarbus dabartinės padėties sąlygomis. Ir ES, ir Turkijai naudinga, kad būtų stebima, kaip įgyvendinamos žmogaus teisės;

1.6. ragina pabėgėlių perkėlimo programą atsieti nuo partnerystės susitarimų, kuriais siekiama paskatinti trečiąsias šalis stabdyti pabėgėlių srautus, nes tai susiję su pavojumi, kad bus nepaisoma tarptautinės teisės ir pažeidžiamos pagrindinės teisės. Jis pabrėžia, kad pagal partnerystės susitarimus įgyvendinamos priemonės ar apskritai parama vystymuisi negali priklausyti nuo grąžinimo ar kitų panašių bendradarbiavimo susitarimų su trečiosiomis valstybėmis;

1.7. mano, kad Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras (toliau – JTVPK) turi atlikti pagrindinį vaidmenį nustatant į ES perkeltinus trečiųjų šalių piliečius arba asmenis be pilietybės, ir abejoja dėl to, kad būtų taikomos specialiosios teisės, pagal kurias trečiosios šalys atrinktų asmenis;

1.8. palankiai vertina tai, kad pabrėžiamas moterų ir vaikų bei paauglių pažeidžiamumas, tačiau kategoriją „socialiai ir ekonomiškai pažeidžiami asmenys“ vertina kritiškai. Dėl Komisijos pasiūlyme numatytų įvairių teisėtų atvykimo būdų apskritai kyla pavojus, kad nukentės perkėlimo kokybė ir kiekybė;

1.9. abejoja, ar pagal 1951 m. Ženevos konvenciją asmenis, kurie per pastaruosius penkerius metus iki perkėlimo į ES neteisėtai buvo valstybių narių teritorijoje arba neteisėtai į ją atvyko ar bandė atvykti, ir asmenis, kuriuos per pastaruosius penkerius metus iki perkėlimo į ES valstybės narės yra atsakiusios perkelti, reikėtų apskritai atmesti, jeigu jie atitinka tinkamumo kriterijus;

1.10. pabrėžia, kad asmenį perkeltiant į ES negali būti pažeista jo teisė į prieglobstį. Apskritai turi būti užtikrinta, kad būtų laikomasi pagrindinių teisių, įtvirtintų 1951 m. Ženevos konvencijoje, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) ir Europos žmogaus teisių konvencijoje (toliau – EŽTK);

1.11. pritaria tam, kad nustatant metinį į ES perkeltinų asmenų skaičių būtų siekiama plataus užmojo tikslų, ir rekomenduoja skaičių, kurį turi nustatyti aukšto lygio komitetas, apibrėžti kaip minimalų skaičių;

1.12. tikisi dalyvauti Perkėlimo į ES aukšto lygio komiteto, kuris bus įsteigtas, veikloje;

1.13. taip pat ragina, kad JTVPK nuolat dalyvautų Perkėlimo į ES aukšto lygio komiteto veikloje. Apskritai Komisijos pasiūlyme yra neaiškumų, kaip ir pagal kokias procedūras (ar tai atliks JTVPK, ar valstybės narės) bus nustatomi asmenys, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, taip pat kokį vaidmenį taikant šias procedūras atliks ES prieglobsčio agentūra;

1.14. pritaria tam, kad, remiantis Kanados „Private Sponsorship Program“ pavyzdžiu, būtų apsvartyta papildomų alternatyvių priėmimo ir finansavimo programų sukūrimo galimybė⁽¹⁾. Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemai apskritai gali būti naudinga trijų šalių metodo, apimančio valstybės nares, JTVPK ir privačius bei pilietinės visuomenės dalyvius, institucionalizavimas. Tačiau dėl to negali nukentėti perkėlimo į ES kokybė ir kiekybė; ragina valstybės nares užtikrinti, kad pilietinė visuomenė būtų tinkamai informuojama apie perkėlimo planus ir remiama jai dalyvaujant šiame procese;

1.15. rekomenduoja stiprinti ES ir jos valstybių narių institucijų veiklą kilmės ir tranzito šalyse, kurioms tenka didžiausia našta, ir padėti mažinti šią našta didinant atitinkamos šalies galimybes priimti ir apsaugoti pažeidžiamus asmenis.

2. Atskirų pasiūlymo nuostatų vertinimas

2.1. Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistema

2.1.1. EESRK palankiai vertina asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, perkėlimą į ES. EESRK, kaip ir savo nuomonėje dėl *Europos migracijos darbotvarkės*⁽²⁾, pabrėžia raginimą sukurti valstybėse narėse patikimas integracijos sistemas perkėlimui paremti, suteikti galimybę patekti į darbo rinką, pripažinti kvalifikaciją, mokytis profesijos ir kalbos.

2.1.2. EESRK pritaria 2016 m. birželio 7 d. Trečiųjų šalių piliečių integravimo veiksmų plane⁽³⁾ nurodytoms priemonėms, kuriomis siekiama ankstyvos, veiksmingos ir sėkmingos į ES perkeltų asmenų integracijos. Vis dėlto šios priemonės nesuderintos su papildomos apsaugos statusu, nes valstybės narės turi iš naujo apsvartyti asmens apsaugos statusą ir gali šio asmens pabėgėlio statuso nepripažinti. Tai reiškia, kad asmeniui, kuriam reikalinga tarptautinė apsauga, kyla grėsmė būti išsiųstam ar grąžintam į trečiąją šalį arba kilmės šalį.

⁽¹⁾ <http://www.cic.gc.ca/english/resources/publications/ref-sponsor/>.

⁽²⁾ OL C 71, 2016 2 24, p. 46.

⁽³⁾ COM(2016) 377 final.

2.2. Regionai arba trečiosios valstybės, iš kurių vykdomas perkėlimas į ES

2.2.1. EESRK palankiai vertina tai, kad 7 ir 8 straipsniuose numatytas lankstumas nustatant bendrus regionų arba trečiųjų šalių, iš kurių turėtų būti vykdomas perkėlimas į ES, atrankos kriterijus. Tačiau jie neturėtų būti pernelyg atmetamojo pobūdžio ir neturėtų priklausyti nuo trečiosios šalies ar regiono veiksmingo bendradarbiavimo migracijos ir prieglobsčio srityje, bet veikiau nuo asmenų pažeidžiamumo. EESRK atmeta bet kokią diskriminaciją dėl pabėgėlių maršruto, kilmės šalies, rasės ar religijos (1951 m. Ženevos konvencijos 3 straipsnis).

2.2.2. Sąlygų sudarymo, kad būtų galima taikyti „pirmosios prieglobsčio šalies“ ir „saugios trečiosios šalies“ koncepcijas grąžinant prieglobsčio prašytojus, klausimu EESRK jau savo nuomonėje dėl *ES bendro saugių kilmės šalių sąrašo sudarymo* ⁽⁴⁾ nurodė, kad dar per anksti sudaryti išsamų sąrašą ir kad saugių kilmės šalių sąrašas galiausiai turi būti sudarytas remiantis bendrais kriterijais, pvz., nustatytais Direktyvoje 2013/32/ES, ir šalis turi būti vertinama pagal konkrečius, praktiškus ir tikslus rodiklius, visų pirma nurodytus JTVPK, Europos prieglobsčio paramos biuro (EASO), Europos Tarybos, Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) ir kitų žmogaus teisių organizacijų šaltiniuose. EESRK primena, kad šių koncepcijų jokių būdu negalima taikyti šalims, kuriose pažeidžiamos žmogaus teisės ir nesilaikoma teisinės valstybės principų. Be to, trečioji šalis gali būti laikoma „saugia“ tik jei ji tikrai laikosi negrąžinimo principo ir apskritai yra visiškai pripažinusi ir įgyvendinusi 1951 m. Ženevos konvenciją, 1967 m. sausio 31 d. Protokolą dėl pabėgėlių statuso ir kitas svarbias sutartis.

2.2.3. Vis dėlto, EESRK nuomone, Europos Sąjunga, sudarydama šiuos partnerystės susitarimus, bando pabėgėlių problemą ir savo atsakomybę už apsaugos prašančius asmenis perkelti trečiosioms valstybėms ir teikdama materialines paskatas nori materialiomis paskatomis palenkinti trečiąsias šalis, kad jos sulaukytų pabėgėlių srautus prie jos išorės sienų. Todėl trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, neteisėtai gyvenančių valstybių narių teritorijoje, readmisijos rodiklių didinimą sudarant naujus susitarimus reikia vertinti kritiškai. Pastangose mažinti pabėgėlių skaičių slypi pavojus, kad trečiosios šalys, nesilaikydamos Chartijoje, 1951 m. Ženevos konvencijoje ir EŽTK nustatyto grąžinimo draudimo, naujai atvykusius apsaugos prašančius asmenis laikys prie savo sienų, atmes jų prašymą arba juos išsiųs. Todėl EESRK ragina griežtai taikyti tarptautinės teisės principus ir sukurti veiksmingus kontrolės mechanizmus.

2.3. Regionų arba trečiųjų šalių, iš kurių turėtų būti vykdomas perkėlimas į ES, nustatymo kriterijai (4 straipsnis)

2.3.1. EESRK primygtinai ragina perkėlimo į ES programą atsieti nuo partnerystės susitarimų, todėl reikia išbraukti 4 straipsnio a punkto dalį („ir bet kokių tokių asmenų tolesnį judėjimą į valstybių narių teritoriją“). EESRK nuomone, 4 straipsnio c ir d punktuose (išskyrus iii papunktį) nustatyti kriterijai kelia pavojų, kad bus pažeistos teisė į prieglobstį ir teisė į apsaugą nuo grąžinimo pagal Chartijos 18 ir 19 straipsnius, todėl minėtas nuostatas taip pat reikia išbraukti.

2.3.2. EESRK, kaip ir JTVPK, ragina readmisijos priemonių imtis tik tuomet, kai tikrai žinoma, jog trečioji šalis arba regionas visiškai pripažino ir įgyvendina 1951 m. Ženevos konvenciją, taigi kai užtikrinta galimybė dalyvauti procedūroje, pagal kurią svarstomas prašymas suteikti apsaugą pagal Ženevos konvenciją.

2.3.3. EESRK susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad dėl grąžinimo mechanizmo pagal ES ir Turkijos pareiškimą migrantų antplūdžio valdymo centrai galėtų virsti laisvės atėmimo įstaigomis. Taip būtų pažeidžiamos teisė į laisvę ir teisė į apsaugą nuo neteisėto laisvės atėmimo (EŽTK 5 straipsnis, Chartijos 6 straipsnis). Todėl EESRK reiškia savo susirūpinimą dėl asmenų sulaukymo ir sugrąžinimo pagal ES ir Turkijos pareiškimą ir mano, kad dabartinį grąžinimo mechanizmą reikia skubiai peržiūrėti siekiant užtikrinti tinkamą apsaugą šiame ir naujuose partnerystės susitarimuose.

2.3.4. EESRK tvirtai pritaria glaudesniems diplomatiniais santykiams ir finansinėms bei techninėms priemonėms pagal partnerystės susitarimus su trečiosiomis šalimis, pvz., tokioms, kurios stiprina vietos gebėjimus priimti ir apsaugoti asmenis, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, padeda spręsti pabėgėlių problemas trečiosiose valstybėse ir regionuose. Jos turi būti suderintos su 1951 m. Ženevos konvencija, EŽTK ir Chartija. Grąžinimo priemonės ar apskritai parama vystymuisi negali priklausyti nuo grąžinimo ar kitų panašių bendradarbiavimo susitarimų su trečiosiomis šalimis; tokie susitarimai prieštarauja humanitariniam šių priemonių tikslui.

⁽⁴⁾ OL C 71, 2016 2 24, p. 82.

2.4. Tinkamumo kriterijai (5 straipsnis)

2.4.1. EESRK palankiai vertina tai, kad visų pirma pabrėžiamas moterų ir mergaičių bei vaikų ir paauglių, įskaitant nelydimus nepilnamečius, pažeidžiamumas ir įtraukiami šeimos ryšių turintys asmenys, taip išplečiant įprastas perkėlimo į ES kategorijas. Visų pirma EESRK pritaria tam, kad būtų užtikrinta galimybė išsaugoti šeimos vientisumą atsižvelgiant į tokius atvejus, kai „šeimos nariai“ yra broliai ir seserys. Tačiau šie kriterijai turėtų būti taikomi tik tuo atveju, kai to neįmanoma pasiekti šeimos susijungimo priemonėmis, pavyzdžiui, remiantis 2003 m. Šeimos susijungimo direktyva. EESRK pabrėžia, kad turi būti laikomasi lygybės ir nediskriminavimo principų ir jie turi būti taikomi a, b, c ir d punktams jų nepažeidžiant.

2.4.2. Vis dėlto EESRK kategorijų išplėtimą „socialiai ir ekonomiškai pažeidžiamais asmenimis“ vertina kritiškai, kai kalbama apie gaunančius mažas pajamas arba žemo profesinės klasifikacijos, menko išsilavinimo ar panašius asmenis. Šių kategorijų asmenims apsauga pagal 1951 m. Ženevos konvenciją nereikalinga, ir tai galėtų lemti diskriminaciją asmenų, kuriems tarptautinė apsauga reikalinga. Tačiau šiuo tikslu būtina kurti kitus teisėtos imigracijos būdus ir priemones, kurios atitiktų socialiai ir ekonomiškai pažeidžiamų asmenų poreikius.

2.4.3. Apskritai EESRK rekomenduoja perimti jau ilgą laiką egzistuojančius JTVPK statuso suteikimo kriterijus ir tokiu būdu sustiprinti pagrindinį jo vaidmenį nustatant asmenis, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga.

2.5. Atmetimo priežastys (6 straipsnis)

2.5.1. EESRK nepritaria tam, kad asmenys, nurodyti 6 straipsnio 1 dalies d ir f punktuose, būtų apskritai atmetami, nes tai prieštarautų teisei į prieglobstį, kuri yra viena pagrindinių teisių. Siekiant išlaikyti prieglobsčio kaip instituto vientisumą ir patikimumą, abu šie punktai turi būti išbraukti.

2.5.2. Taip pat reikia užtikrinti, kad 6 straipsnio 1 dalies c punktas būtų taikomas tik pagal proporcingumo principą. Be to, nurodant tinkamumo kriterijus ir atmetimo priežastis reikia vengti vartoti neaiškias sąvokas ir frazes, pvz., „padarė sunkų nusikaltimą“, 6 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje, arba jas reikia sukonkretinti, nes valstybėse gali būti skirtingos teisinės sistemos ir teisinis aiškinimas.

2.5.3. Taikyti neprivalomą atmetimo priežastį (6 straipsnio 2 dalis), pagal kurią valstybės narės gali atsisakyti perkelti į ES trečiųjų šalių piliečius arba asmenis be pilietybės, kuriems „prima facie“ taikoma viena iš atmetimo priežasčių, nurodytų 6 straipsnio 1 dalies a arba b punkte, galima tik remiantis aiškiais ir suprantamais požymiais, kitu atveju jį reikia išbraukti. Vien tik įtarimu besivadovaujanti valstybė narė pažeidžia nediskriminavimo principą.

2.6. Perkėlimo į ES planas ir tikslinės perkėlimo į ES programos (7 ir 8 straipsniai)

2.6.1. EESRK palankiai vertina tai, kad galima lanksčiai reaguoti į kintančius migracijos srautus ir tarptautines aplinkybes. Tačiau, atsižvelgdamas į JTVPK ir kitas pilietinės visuomenės organizacijas⁽⁵⁾, jis primygtinai ragina, kad perkeltinų asmenų skaičius, kitaip nei pagal 7 straipsnį, būtina turi būti apibrėžiamas kaip mažiausias skaičius, be to, nustatant galimą perkėlimo į ES poreikį turėtų būti remiamasi metine JTVPK ataskaita⁽⁶⁾. EESRK nuomone, Europai tenkanti bent 25 proc. JTVPK nustatyto pasaulinio asmenų perkėlimo poreikio dalis yra tinkama.

2.6.2. EESRK abejoja dėl valstybių narių dalyvavimo įgyvendinant metinį perkėlimo į ES planą. Šios abejonės kyla atsižvelgus į ligšiolinį 2015 m. liepos 20 d. Tarybos išvadų įgyvendinimą, taip pat Komisijos pradėtas pažeidimų nagrinėjimo procedūras dėl bendros prieglobsčio sistemos⁽⁷⁾ neįgyvendinimo ir Komisijos pateiktas pažangos, padarytos įgyvendinant ES ir Turkijos pareiškimą⁽⁸⁾, ataskaitas.

⁽⁵⁾ Joint Comments Paper by Caritas Europe, CCME, ECRE, ICMC Europe, IRC, Red Cross EU Office, 2016 11 14.

⁽⁶⁾ UNHCR Projected Global Resettlement Needs 2016.

⁽⁷⁾ IP/15/6228.

⁽⁸⁾ COM(2016) 349 final.

2.6.3. 8 straipsnyje reikia aiškiau atskirti JTVPK asmenų perkėlimo sistemą ir Sąjungos, jos valstybių narių ir kitų dalyvių perkėlimo į ES priemones ir kitus teisėtus atvykimo į ES būdus. EESRK iš esmės palankiai vertina Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemoje įtvirtintą trijų šalių metodą, pagal kurį perkėlimą į ES vykdo JTVPK, Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, taip pat privatūs ir pilietinės visuomenės dalyviai.

2.7. *Sutikimas (9 straipsnis)*

2.7.1. Perkėlimo į ES procedūra pagal 10 ir 11 straipsnius turi būti grindžiama trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės sutikimu, todėl iš trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, kurie, pvz., dėl šeiminių, socialinių ar kultūrinių priežasčių, nesutiko būti perkelti į tam tikrą valstybę narę, negali būti atimta galimybė persikelti į kitą valstybę narę.

2.8. *Įprasta procedūra ir paspartinta procedūra (10 ir 11 straipsniai)*

2.8.1. EESRK nuomone, JTVPK turi atlikti pagrindinį vaidmenį nustatant į ES perkeltinus trečiųjų šalių piliečius arba asmenis be pilietybės. JTVPK gali padėti Sąjungos prieglobsčio agentūra, kurios konkretų tikslą ir užduotis pirmiau dar turėtų nustatyti Komisija, arba susijusios tarptautinės institucijos. EESRK abejoja dėl to, kad būtų taikomos specialiosios teisės, pagal kurias trečioji šalis, vietoj JTVPK, atrinktų išvykstančius asmenis, nes kitaip nebus užtikrintos 1951 m. Ženevos konvencijoje, Chartijoje ir EŽTK įtvirtintos pagrindinės teisės.

2.8.2. Pasiūlyme nuodyta, kad perkėlimas į ES turėtų būti priimtinausias būdas gauti tarptautinę apsaugą valstybių narių teritorijoje ir jis neturėtų dubliuotis su prieglobsčio procedūra. Tokiais apribojimais gali būti pažeista pažeidžiamo asmens teisė į prieglobstį. Turi būti užtikrinta galimybė prieglobsčio valstybių narių teritorijoje prašyti ir kitu būdu, kitokiu atveju būtų pažeidžiama apsaugos prašančio asmens teisė ir pareiga prašyti prieglobsčio pirmojoje priimančioje ES šalyje.

2.8.3. EESRK primena, kad valstybėje narėje integruojant į ES perkeltus asmenis kyla konfliktas su papildomos apsaugos statusu, suteikiamu pagal paspartintą procedūrą (11 straipsnis). Valstybė narė, į kurią asmuo perkeliamas, turi iš naujo apsvarstyti jo pabėgėlio statusą ir tam tikromis aplinkybėmis gali jo nesuteikti. Todėl reikia atsisakyti papildomos apsaugos statuso suteikimo, nes paspartinta procedūra taikoma, pavyzdžiui, atsižvelgiant į medicininės priežiūros skubumą. Pagal abi procedūras reikia apsvarstyti visapusiško pabėgėlio statuso suteikimo sąlygas⁽⁹⁾.

2.9. *Perkėlimo į ES aukšto lygio komitetas (13 straipsnis)*

2.9.1. EESRK rekomenduoja Komisijai, kartu su Aukšto lygio komitetu, nustatyti privalomą metinį perkėlimo į ES planą, kuris neturėtų būti konsultacijų objektas. Komitetui turėtų pirmininkauti Komisija kartu su Parlamentu, glaudžiai bendradarbiaudami su pilietine visuomene. EESRK, kaip pilietinės visuomenės atstovas, taip pat turėtų būti Aukšto lygio komiteto narys arba bent jau turėti nuolatinio stebėtojo arba konsultanto statusą.

2.9.2. EESRK ragina nuolatiniais Aukšto lygio komiteto nariais paskirti Sąjungos prieglobsčio agentūros, JTVPK ir Tarptautinės migracijos organizacijos (toliau – TMO) atstovus.

2.10. *Igaliojimų delegavimas*

EESRK pritaria tam, kad Parlamentas ir Taryba turėtų Komisijos pagal 10 straipsnio 9 dalį priimtų deleguotųjų aktų atšaukimo ir veto teisę.

2.11. *Asociacija su Islandija, Lichtenšteinu, Norvegija ir Šveicarija*

EESRK tvirtai pritaria tam, kad įgyvendinant perkėlimo į ES planus ir Aukšto lygio komiteto veikloje dalyvautų asocijuotosios šalys. EESRK rekomenduoja pakviesti dalyvauti Jungtinę Karalystę, Airiją ir Daniją.

⁽⁹⁾ OL C 34, 2017 2 2, p. 144; SOC/547 dėl Antro bendros Europos prieglobsčio sistemos reformos dokumentų rinkinio, 2016 m. gruodžio 14 d., Briuselis, ir 1951 m. Ženevos konvencija (dar nepaskelbta OL).

3. Konkrečios rekomendacijos

3.1. Valstybių narių dalyvavimas įgyvendinant metinius perkėlimo į ES planus

3.1.1. EESRK dar kartą ragina ES valstybes nares ir tarptautinę bendruomenę priimti didesnę atsakomybę už asmenis, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, stiprinti solidarumą su trečiosiomis šalimis ir regionais, į kuriuos ar kuriuose asmenys buvo priversti persikelti, ir dėti didesnes pastangas asmenis perkelti į ES ir juos priimti dėl humanitarinių priežasčių.

3.1.2. Komitetas ragina ES ir valstybes nares įvykdyti savo ligšiolinius perkėlimo į ES ir Europos Sąjungoje įsipareigojimus, kaip numatyta 2015 m. liepos ir rugsėjo mėn. Tarybos išvadose, labiau atsižvelgti į ribotas vienos valstybės narės, pvz., Graikijos, priėmimo galimybes ir dėti didesnes pastangas sukurti solidarią Sąjungos lygmens perkėlimo į ES sistemą ir bendrą Europos prieglobsčio sistemą. EESRK rekomenduoja teikti didesnę paramą tarptautinės apsaugos prašantiems asmenims, kurių, JTVPK duomenimis, pasaulyje yra daugiau kaip 65,3 mln., ir kasmet perkelti į ES gerokai daugiau negu 20 000 pažeidžiamų asmenų.

3.1.3. EESRK rekomenduoja valstybėms narėms nedelsiant sustiprinti savo institucijų veiklą kilmės ir tranzito šalyse ir suteikti galimybių ambasadoms, konsulatams arba migracijos centrams, kurie bus įsteigti, nedelsiant pagal JTVPK nurodymus pripažinti pažeidžiamumą ir tuos asmenis perkelti į valstybes nares. Tai būtų papildomas indėlis į infrastruktūros, kuri būtina perkėlimo į ES planams, kūrimą.

3.2. Bendradarbiavimas

3.2.1. EESRK rekomenduoja institucijų lygmeniu vystyti glaudžią partnerystę su JTVPK, atsižvelgiant į jo tarptautiniu lygmeniu pripažintą kompetenciją. Papildomai panašią partnerystę būtų galima užmegzti su TMO ir kitomis sertifikuotomis pilietinės visuomenės organizacijomis, pvz., Bažnyčių komisija migrantams Europoje arba Europos pabėgėlių ir tremtinių taryba. Komitetas norėtų paskatinti valstybes nares ankstyvuojant vietas lygmeniu įtraukti piliečius ir pilietinės visuomenės organizacijas siekiant vietos bendruomenės paramos, taigi ir sustiprinant galimybę sėkmingai integruoti perkeltus pabėgėlius.

3.2.2. Reikia apsvarstyti ir alternatyvių priėmimo ir finansavimo programų, kurias galėtų kurti, pavyzdžiui, fiziniai asmenys, nevyriausybinių organizacijų, pilietinės visuomenės organizacijos, socialinės sąjungos arba kitos suinteresuotosios grupės, galimybę, siekiant kurti teisėtą imigracijos į Sąjungą būdus. Jos gali tikslingai papildyti Sąjungos perkėlimo į ES planą, tačiau jokių būdu negali jo pakeisti. EESRK šiuo klausimu kaip pavyzdį nurodo Kanados „Private Sponsorship Program“. Pilietinė visuomenė, socialiniai partneriai ir vietos valdžios institucijos atlieka svarbias ir su integracija susijusias funkcijas po to, kai asmuo yra perkeliamas, todėl juos reikėtų kiek galima anksčiau įtraukti į perkėlimo į ES sistemos planavimo ir sprendimo priėmimo procesus.

3.2.3. Valstybės narės turėtų nuolat vertinti privačias priėmimo programas, siekdamas užtikrinti, kad jomis laikomasi Chartijoje, EŽTK ir 1951 m. Ženevos konvencijoje įtvirtintų pagrindinių teisių ir nesiekiami kitų interesų. Pagal privačias priėmimo programas į ES perkelti asmenys turėtų atitikti pabėgėlio statuso suteikimo sąlygas. Priimančiojoje šalyje jiems turėtų būti suteikiamas toks pat teisinis statusas kaip ir pagal valstybines programas imigravusiems pabėgėliams.

2017 m. sausio 25 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS